

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	16 kor.
Negyedévre	4 «
Helyben házhoz hozva:	
Egész évre	20 kor.
Negyedévre	5 «
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Negyedévre	6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét 5 és
ünnepek utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására
vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

A nyitrai riadó.

Régi igazság az, hogy ki két kulacsos, annak rövidesen kiismerik mind a két kulcsát s egyikben sem fognak bizni. A kétszínű embert kidobják innen is, tulról is. S megérdemli mind a két kidobást; minél nagyobbat koppan, annál jobban megérdemelte.

A mi korunk nem a halvérű, béka-tüdejű kétéletűek kora. Nyiltan, a fórumon kell megvallani, kiben mi lakik. A kiben semmi sem lakik, az csak fölösleges ballaszt, üres nulla, számba sem jöhető holttelem, félrerugják az élők csatározásában.

Két irány küzd ma egymással a világon: az igazság és a hazugság, az erkölcs és szabados immoralitás, a pozitív, alkotó vallás és a tagadó, türelmetlen, romboló, fanatikus valláspusztítás.

Az első, az igazság, az erkölcs, a vallás fenntartotta és magas virágzásra juttatta Magyarországot ezer év minden csapása, ármánya, eget-földet megrázó viharai közepette. A kereszt igazsága tette ezt a nemzetet egyenrangú tagjává a művelt népek családjának. Ezt adta nekünk Szent Istvántól IV. Bélán, Nagy Lajoson, a Hunyadiakon, Bethleneken, Pázmányon,

Rákócziakon, Széchenyieken át minden nagyjainkat Deák Ferencig, Andrássyig, Apponyig, a Zichyekig, Prohászkaig és fogja adni míg e nemzetben életerő lesz. A magyar mindig Isten nevében bizva, Istennel a hazáért küzd s családi, társadalmi, állami élete a legnemesebb, legfőbb Istenhitben bírja sziklaszilárd alapját.

A másik irány, a hazugság, a szabados immoralitás, a vallástagadás hosszú időközön át ismeretlen volt e haza tiszta levegőjében. Nemrég kezdtek megfészkelni magukat bacillusai itt-ott, elszórtan, gyenge lelkekben, a mint a tüdővész bacillusai is a leggyengébb ellentálló képesegű embereket kezdi ki. Bacillustelep alakult a városokban, itt is, ott is egy-egy sötét zugban, ahol nem ért rá senki takarítani. A telepek erjedésnek indultak, előbb észrevétlenül, sokaktól úgy véelve: ártatlanul. Csak mikor megerősödtek, akkor kezdenek a felszinen kiütni, hogy mint fekély ellepjen, elpusztítsák, elrothasszák a nemzet egész testét. Eddig szerényen, csendben voltak s meglapultak a szintelen »liberalizmus« elnevezés alatt. Megködösítették a szemet azzal, hogy ők csak ártatlan, teoretikus, liberális szobatudósok. Most felszakad a seb, kitárul

annak minden romlottsága s a fekély a napfényen kérkedik: eljöttem megölni az élő hitet, kipusztítani az igazságot, a szobatudósok harci fegyverekkel cserélik fel a tollat s a sötét zugokból egy jól szervezett, felpénzelt csapat tör a liberalizmus narkózisától elbódult országra és társadalomra.

Lehet-e ezt a merényletet becsukott szemekkel, összedugott kezekkel nézni tovább is?

Tisza István soha sem adta becsületes magyar lelkének, politikai éleslátásának ragyogóbb bizonyosságát, mint mikor nyitrai beszédében összetartásra, vállalt munkára hívta fel mindazokat, akiknek lelkében él az Istenbe vetett igaz hit. Nincs nagyobb veszedelme ennek az országnak, mint az istentagadás, valláspusztítás, erkölcsirtás fölfakadt fekélye s nincs fontosabb, sürgősebb, életbevágóbb feladat, mint ennek a fekélynek gyógyítása, ártalmatlanná tétele.

Protestáns testvéreikhez, egy protestáns templom fölavatásakor, egy katolikus városban beszélt Tisza, de szavai visszhangra találtak minden igaz lélekben. Katolikusok, protestánsok, görög keletiek, sőt pozitív hitű zsidók is, akik leborultak Isten előtt, minden igazság, er-

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Árny az arcokon.

A hajón Izlandba visszatérő Jakobsen Niels hiába kereste a parton összesereglett rokonság és barátok közt menyasszonyát, Borkmann Máriát. Pedig csak miatta jött haza. Nem tudta európai körutját tovább folytatni, mert immár fél éve múlt, hogy a leány gyengéd, ragaszkodó levelei hirtelen elmaradtak. Családjá meg nem felelt kétségbeesett kérdéseire s így csak azt tudta teljes bizonyossággal, hogy él, mert neve nem fordult elő a reikiaviki újság halotti listájában.

Nem akart partraszállni, félt, hogy más ember oldalán látja majd viszont. De amikor a fatornyokban megkondultak a harangok s a part szikláit nyájas napténytől megvilágítva tűntek fel előtte s ismerős kutyacsaholás üdvözölte, nem volt bátorsága, hogy szegény, kopár, ünnepi díszet öltött hazáját el hagyja.

Szülei sirva ölelték át, de szerető szemeikbe nézve, néma kérdésére választ nem kapott s érezte, hogy sohasem fog kapni. Búskesége

tiltotta, hogy idegeneknél kérdezősködjék és hogy kétségbeesését mutassa.

De a kétségbeesés, melyet szerelem okozott, szerelemmel végződik rendszerint. S Niels sem tudott ellentállni. Unokanővére, Gruble Gerta, a nyarat Reikiavikben töltötte és mosolya, harmónikus mozdulatai, hangjának lágy, fáradt csengése, gyengéd, résztvevő visszhangként emlékeztették Mária kacajára, beszédére. Kedvessé, nélkülözhetetlenné vált számára, nem tudott megválni tőle s tavaszra térj és feleség lettek.

Axel, a fiatal svéd orvos, akivel Niels a kopenhágai egyetemen ismerkedett meg, felhasználta a jó alkalmat, barátjának esküvőjét, hogy Izlandon meglátogassa. Niels kalauzolta mindenfelé, behatoltak messze a sziget belsejébe északra, az örökké belagyott, ködtől övezett tavak felé; a halászfalvak környékére. Nyugatra, a szirtes partok felé, hol Axel a kórházakat kívánta látni. Sokáig elbeszélgettek a lábadozókkal.

Egy este, amikor az északi esend maga is fénylő és sűrű, mint a hó, elborította az eget, a tengert, a legelőket, a leprás betegek kórháza előtt haladtak el. Az igazgató, Nausen ur

jó ismerősük lévén, bementek, hogy üdvözöljék. Míg az asszonyok, Gerta és Nansenné a teát készítették, az urak az öreg doktor kíséretében végigjárták a tágas termeket, amelyeknek óriási ablakai a végtelen égboltra, a végtelen tengerre nyitak. Annyi világosság, annyi derű sugárzott le a kékre festett falakról a fénylő ajtókról, az egyszerű fehér függönyökről, hogy Niels és Axel egészen megfeledkeztek arról, hogy minő rettenetes betegség áldozatainak lakóhelye ez.

Az első teremben néhány gyermek játszadozott csendben, békésen. Az arcuk még sérteletlen volt, de keztyűs kezeik, bepólyázott, rengeteg papucsokba bújtatott lábaik elárulták beteg voltukat. Ellenséges tekintetekkel mérték végig az áthaladó egészséges embereket. Azután a férfiterem következett, borzadva fordították el tekintetüket az iszonyuan eltorzult arcokról.

A nők terme a folyosó legvégén volt, kertektől övezve. Az ajtó nyikorgására, ösztönözött hűségű indítva, hirtelen mind az ötven felugrottak, az ablak felé fordultak, hátukat mutatva az áthaladóknak. Niels egyszerre megállt. Az egyik nőben volt menyasszonyát, Máriát vélte felismerni. Rémülten barátai után

Elek József és azt a helyiségek sürgős kiürítése miatt
olcsón elárusítom.
üzletének egész árukészletét megvettem **Czillér Imre.**

kölcs, jog, haladás forrása előtt: fogjatok össze a pusztítás ellen! Egy protestáns templom felavatása volt az alkalom annak hangoztatására, hogy a nem katolikus magyaroknak oda kell sorakozniuk a küzdő katolikus többség mellé, együtt harcolni, mert közös az ellenség és közös a cél. Soha ennél alkalmasabb helyen, soha ennél aktuálisabban, soha ennél alkalmasabb férfi a becsületes, küzdő magyar konzervativizmus zászlaját le nem tüzte, mint a nyitrai református templomban 1911 március 12-én Tisza István.

Szózata mint a választóvíz hatott a magyar közvéleményre, különösen a magyar sajtóra.

A többség — mert még az igazsága a többség nálunk — tapsol és lelkesedik. De akiknek gonoszsága ellen egy táborba hív bennünket Tisza, a kisebbség idegesen felszisszen, mint a kigyó, mikor egy erélyes láb rátipor.

A közönség figyeljen. Ahol sziszegnek, ahol a nyitrai beszéd alkalmából Tiszára gyalázkodásokat, sarat hánynak, ott már kész a fekély. Azt a lapot, mely ezt a becsületes riadót el akarja némitani handabandázásával, azt dob vissza, azt seperd ki, attól dezinficiáld házat. A nyitrai beszéd éles világitást vet Magyarországon a két világnézet, az igazság és hazugság harcára. Hogy hová dől el a küzdelem, az csak tőlünk függ. Aláírhatjuk a halálos ítéletünket is, ha a hazugságoknak ostobán felülünk. De ha okosan élni akarunk, akkor ébredjünk a riadó szavára, készüljünk, szervezkedjünk — tisztítsuk meg a fekélytől először házunkat s házainkkal az egész hazát!

akart rohanni, de az ajtóban megtordult. Inkább tudja meg a legborzasztóbb valóságot, semmint kétség gyötörje egész életén keresztül. Maradt hát és merően nézte a mozdulatlan nőket. Ott álltak, mellükre horgasztva sebzett fejüket, melyre a napfény derűs, tiszta árnyékot vetett.

Ez tényleg Mária barna, sűrű haja, amelybe minden fésű beletörött. Az ő büszke nyakát is, még a szenvedés sem volt képes meghajtani. Gömbölyű vállai, nyulánk termete... Igen, ő az, Mária. Es ő, Niels, a hűtlen!

— Mária! Mária! — kiáltotta.

A nők összerezdültek. A kinti boldog világ visszhangja volt ez a kiáltás, a kinti boldog világé, amelyet oly nehezen tudnak felejteni, a melynek örömeiről oly kínos volt lemondani.

— Mária! — ismételte Niels — menyasszonyom!

Most sem mozdult egyik sem. Tán nem is ő volt. Mire való is tulajdonképpen ez a fájdalmas jelenet? Miért is kiált ezeknek a szerencsétlen élőhalottaknak egy nevet, amely, míg éltek, az övék volt, és most a sirban, a virágra, az illatra, a levegőre, a napfényre emlékezteti őket. A napfényre, amelytől annyiszor elfordították arcukat, nehogy szeplőt kapjanak!

Üzletáthelyezés!

Van szerencsém a tisztelt vevőközönséget értesíteni, hogy a Szent László-tér... Kishidfőnél 9 éve vezetett...

Biharvámegye közgyűlése.

Biharvámegye törvényhatósága tegnap tartotta meg az évi első évnegyedes közgyűlését. A gyűlés iránt igen kicsi érdeklődés nyilvánult. A jelen voltak nagyrésze is a tisztviselőkből állott. A déli órákban pedig még ezek sem voltak jelen, úgy hogy a főispánon és a közügyek iránt mindenkor legbuzgóbban érdeklődő Fetser Antal káptalani helynök és Karácsonyi János kanonok bizottsági tagokon kívül az előadókat leszámítva tizenötön sem voltak. A tárgyalás menete is egyhangú volt.

Minden javaslat az állandó választmány előterjesztése szerint ment keresztül minden hozzászólás nélkül. Az ügyek iránt legjobban Fetser Antal érdeklődött, aki minden ügyhöz a kellő információk megnyerése után járult hozzá.

Az ülésről tudósításunk a következő:

Miskolczi Ferenc dr. főispán megnyitván az ülést, üdvözli a megjelenteket, kezdetét veszi a 442 tárgyat tartalmazó napirend tárgyalása.

Elsősorban a közérdekű jelentésekben az alispán számolt be a közállapotokról. Ezek közül érdekes a népszámlálásra vonatkozó részek közül kiemeljük, hogy a megye népessége 10 százalékkal emelkedett. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette. Ugyiszintén tudomásul vették a számadások és költségvetésekre vonatkozó előterjesztéseket is. A miniszteri leiratoknál az egyes miniszteri intézkedések fogantatását rendelte el a törvényhatóság. A törvényhatósági átiratoknál tizenegy átiratot egyszerűen tudomásul vett a közgyűlés és azok felett napirendre tért, részint mert azok már elveszítették aktualitásukat, részint pedig, mert a vármegye már ezen ügyekben egyszer állást foglalt. Pártólólag terjesztették fel és hasonló szellemű felirat küldését rendelte el a törvényhatóság Ungvármegyének a fegyvertartás korlátozása tárgyában, Mosonyvármegyének a tisztviselők státusz rendezése tárgyában kelt átiratait.

A bizottsági jelentéseknél a tisztviselők drágasági pótlék iránti kérelmüket a törvény-

hatóság kedvezően intézte el oly formán, hogy 1910 évre visszamenőleg 10 százalék drágasági pótléknak egy összegben, 1911-re pedig a megfelelő 10 százaléknak előleges havi részletekben való kiutalását rendelte el a törvényhatóság. A drágasági pótlékre fedezetül az árvatartalék alapot jelölték ki. Ebben az alapon ugyanis 60000 koronánál több olyan felesleg van, amely igénybevitel esetén az alapnak rendelkezésétől való elvonását egyáltalán nem érintené. Ez az egyedüli tárgya volt a közgyűlésnek, mely összetartotta a jelenlévő tisztviselőket.

A drágasági pótlék megszavazása után egyszerre tömegestől távoztak el.

A közgyűlés oly tempóban tárgyalta ezután, hogy amire még nem volt eset, már az első napon áttérhettek a községi ügyekre. Ezek közül kiemeljük a berettyószéplaki jegyző választás ügyét, amelyben tudvalevőleg a kisebbségben maradt pályázó felebbezést jelentett be presszióval és több szabálytalansággal vádolván a választást vezető főszolgabíró. A törvényhatóság a felebbezést elutasította és a jegyzőválasztást megerősítette, mert meggyőződött róla, hogy a főszolgabíró ellen felhozott vádak minden alapot nélkülöznek.

A törvényhatóság egy makacs képviselőtestület ügyében is döntött, még pedig oly formán, hogy ez valószínűleg a képviselőtestület feloszlását fogja eredményezni. Nevezetesen Kóly községet kötelezte már korábban a törvényhatóság, hogy a jelenlegi rozoga község háza és a jegyzői lak helyébe új épületet készítsen.

A képviselőtestület azonban e rendelet foganatosítása előtt azzal tért ki, hogy anyagi helyzete nem engedi meg az építkezést. A törvényhatóság erre elrendelte, hogy ha a képviselőtestület ezen újabb határozata után nem fogja a korábban hozott vármegyei határozatot foganatosítani, akkor a vármegye a képviselőtestület felosztása iránt tesz előterjesztést a belügyminiszterhez.

A nagyléta—székelyhídi vasut vonal kiépítése tárgyában a vármegye úgy határozott, hogy a vasut vonalat föltétlenül szükségesnek tartja azonban felépítéséhez ezuttal nem járulhat hozzá. Mivel pedig a vonal kiépítésére a bihari helyi érdekű vasutaknak már előmunkálatai engedélyük van évtizedek óta és azzal mindeztideig nem élt, a vármegye kérdést fogintézni a vasuthoz, hogy hajlandó-e kiépíteni a vonalat, mert ellenkező esetben a kiépítéshez szükséges engedély bevonása iránt tesz lépéseket.

Az ülés 1 órakor ért véget.

Niels, aki szenvedélyes hangon e nevet kiejtette, épp oly vétkesnek tartotta magát, mint az, aki a tengeren kegyetlenül kinyitja vak madárkák zárt kalitkáját. Es ha a szerencsétlenek valamelyike feléje is fordítaná eltorzult arcát, hogyan magyarulná meg neki, hogy hűségesen szerette az egészséget, a virulást?

De az ajtó kinyílt. Axel visszajött barátjáiért.

— Niels, — kiáltotta — siess, vár a feleséged!

Az alak, a mely Mária-ra hasonlított, összeseroskadt hirtelen. Eltakarta arcát két kezével és görcsös zokogás tört ki kebléből. A többiek állva maradtak, csendes sirásuk betöltötte a termet.

Nielst a kocsihoz vezették. Maga vette át a gyeploket és biztos kézzel vezette a lovakat a sziklás talajon egy ösvény mentén, még csak meg sem botlottak. De a mint haza értek, megbetegedett. Hat hónapig feküdt néman ágyában és mereven, rémülettel eltelve nézve Gerta szeméit, a melyeket a fájdalom mind nagyobbá tett napról-napra és a melyben az árnyék nöttön-nött, mint egy kéréletlen betegség.

Őszszel eltemették szegény Nielst.

Jean Cordelier.

Kolosváry Sándor

ékszerész, arany és ezüstműves
Nagyvárad, Bémer-tér 293. sz.

Brillians ékszerek, aranyárúk,
ezüst dísz tárgyak és evőeszközök
valamint zsebórák nagyraktára.

Két portál eladó.

vászon és fehérnemű üzletemet

folyó évi február 1-től a tuságos házbéremelés miatt a Bémer-téri gyógyszer-tár mellé, a volt Hegedűs János-féle üzlet-helyiségbe helyeztem át.

Midőn a tisztelt vevőközönség eddigi szives pártfogásáért hálás köszönetemet fejezem ki, kérem ugyanazt a jövőben is, — részemről ezután is szigorú elvem marad a pontos és lelkiismeretes kiszolgálás. Kiváló tisztelettel

Strohmayr Pál

Nagyvárad, Bémer tér.

Március idusa.

Hagyományos lelkesedéssel ünnepelte tegnap március 15-ét Nagyvárad hazafias közönsége. Általában meg szokták róni a nagyobb városokat, hogy a kulturális, gazdasági élet elevenségében fásult, érzéketlen lélekkel mennek el a történelmi dátumok mellett. Ez a vád nem érintheti Nagyváradot. A tegnapi nap bizonyította, hogy a hazafias jellegű ünnepek itt, e fejlődő, mozgalmas városban még nem szorultak le az iskolák s a tanuló ifjúság obligáttelkesedésébe. Még van erejük a hazafias ünnepeknek szünetet teremteni nemcsak az iskolákban, hanem az életben is.

A tegnapi lezajlott ünnepekről a következő tudósításokban számolunk be.

A polgárság ünnepe.

A nemzeti munkapárt ünnepe. A Karner-féle vendéglő helyiségében (Rimanóczy-szálloda) igen előkelő közönség gyűlt egybe, mely lelkes hangulatban ünnepelte március 15-ének emlékét. Ünnepi szónok dr. *Hoványi Géza* országgyűlési képviselő volt, aki hosszabb beszédben rámutatott azokra a teendőkre, melyek a mai nemzedékre várnak. Beszéltek még dr. *Kiss Géza* jogtanár, dr. *Medvigy Gábor* ügyvéd, *Baróthy Pál* kir. ügyész és még többen. *Fekete Ferenc* ügyvédjelölt egy hazafias költeményt szavalt el.

A 48 párt ünnepe. A Nemzeti szálloda kertutcai vendéglő nagy éttermét, mely különösen alkalmas ily nagyobb összejövetelekre, teljesen megtöltötte a 48-as polgárság. Előbb vacsora volt, majd vacsora után felállt szólásra dr. *Stokker József* ügyvéd és frappáns hatással adta elő az ő megjegyzéseit március 15-ről. Beszédében különösen a magyar lojalitásnak nevezett fajti tulajdonságot elemezte és élesen megvonta annak határait, melyeken túllépni már nem szabad. Azután március 15 és április 11 viszonyáról beszélt. A gyújtó hatású és tomboló lelkesedést kiváltó beszédet a végén erősen megérintették. Beszéltek még dr. *Adorján Emil* és többen. A kitűnő ételek és italok *Kecskeméti István* vendéglős általános elismert kitűnő konyhájából kerültek ki.

A réti polgárok 48-as körében is hazafias érzéssel adóztak a márciusi nagy napok emlékének. A kör elnöke *Zsiskov Rudolf* nyitotta meg az ünnepélyt, *Korcsmáros László* Széchenyi emlékének megidézésével a márciusi eseményekről beszélt. Két iskolás növendék szavalt: *Bányai Józsi* és *Mogyorósi Jolánka*. A szép kis ünnepélyt *Szabados Pál* rk. tanító fejezte be csinos beszéddel. Este, a réti függetlenségi kör helyiségében a polgárok társasvacsorára jöttek össze.

A nagyvárad velencei polgári asztaltársaság nagy ünnepség keretében ünnepelte meg március idusát a Varga-féle vendéglő nagytermében. Az ünnepélyen a velencei és vialjai polgárság hatalmas tábora jelent meg, politikai pártkülönbség nélkül és mindvégig emelkedett hangulatban és egymásiránti szeretetben egyesülve áldoztak a nagy nap emlékének.

Az ünnepi beszédet *Popity János* asztaltársasági elnök mondotta el, ismertette a márciusi eszméket, azok hatását és a nemzeti vívmányokat. A lelkes és magasszárnyalású beszéd

után *Szokoly Tamás* a hazairánti szeretetre buzdította hazafias polgártársait.

Dr. *Várady Zsigmond* emelkedett ezután szólásra általános figyelem közepett és azt bizonyította, hogy a magyar nemzet minden bajának saját belvillongása, széthuzása volt oka. *Löwenstein Zsigmond*, *Kiss Dávid* tartottak még lelkes hazafias beszédeket.

A Lajos asztaltársaság tagjai szintén ünnepet ültek március 15-ike emlékére. Az asztaltársaságnak a »Kis Pipa« vendéglőben levő külön helyiségében gyűltek össze a tagok és tüzes, hazafias beszédekben méltatták a nagy nap jelentőségét.

A nagyvárad postai- és távirati tisztviselői zenetársasága a községi polgári fiúiskola zenetermében művészi ünnepélyt rendezett tegnap este 8 órakor március 15-ike emlékére. Az ünnepélyen, mely *Müller Kossuth-indulójával* kezdődött, *Horváth Béla*, *Szilágyi Béla*, *Resch Mihály* zenetanár és *Simon Ferenc* cimbalomművész adtak elő szóló számokat.

Az iparosok asztaltársasága társas összejövetellel ülte meg március idusát. *Szilágyi János* »Kis Pipa« vendéglőjében több mint kétszáz iparos vett részt a társas-vacsorán. *Bittó Károly* tartotta az ünnepi beszédet, lelkes szavakban emlékezett meg 1848-iki márciusi ifjakról, akik megalapozták, kivívták a sajtószabadságot. Utána *Trombitás Károly* szólott; a sajtószabadság és a március 15-ike jelentőségét méltatta.

Az iskolák ünnepe.

A kir. jogakadémia széles, komor boltivei alatt előkelő, nagyszámú közönség hullámozott tegnap este. A díszterem zsufolóságig tele hölgyekkel és a sarokba szorult férfiakkal. A sötét folyosón alig tudnak világosságot terjeszteni a a nehezen lobogó gázlámpák, itt is, az olvasó teremben is tömegesen állnak.

A távollevő olvasókör elnök helyett *Váry Ferenc* tartott szépen megírt és ügyesen előadott megnyitót. Az ő komoly, színes stílusú költeményét interpretálta lelkes, megértő ambícióval *Leukay Gusztáv*. Főtiszt. *Czuczor Vincét* zajosan tapsolták élvezetes tarogató számaiért. Azonban az ünnepély legkimagaslóbb pontja *Fráter Pál* dr. értékes, lebilincselő beszéde volt. Utolsóak *Asmány Zoltán* szavalt a Nemzeti dalt s a közönség a Kossuth-nóta dallamai mellett vonult ki a teremből.

A főgimnáziumban. Az ünnepély a főgimnázium egyes karának Hymnusával kezdődött, melynek precíz előadása *Kovács Kandid* tanár szakavatottságát dicséri. Azután az ifjúsági zenekar *Ocskay* szerénységét adta, igen jó összetanulással. Ünnepi beszédet *Vargha István* VIII. osztályu tanuló tartott.

A főreáliskolában. Az ifjúsági énekkar után az ifjúsági zenekar egy nyitányt adott elő. Ünnepi beszédet *Petry Béla* tartott. Azután több számmal szerepelt még a zenekar, amely igen erősnek és gyakorlottnak mutatkozott.

A kereskedelmi iskolában. *Dávidovits Ármin* elnök megnyitója után *Budaházy László* igen határozatosan szavalt el a Talpra magyart. Ünnepi beszédet *Ehrenfeld Dezső* tartott. Volt még több zeneszám is.

A r. katech. tanítóképzőben tegnap délelőtt tartották a márciusi ünnepélyt.

Az énekkar a Hymnuszt énekelte, zenekísérettel, majd *Laszcsik Ernő* tanárelnök igen szép megnyitó beszédet tartott.

Az ünnepély további lefolyása a következő volt:

A talpra magyart énekelte az énekkar, míg *Radványi »Uj március«* című költeményét *Kovács József* szavaltta, a zenekar pedig előadta a Magyar indulót. *Priskin Gyula* ünnepi beszéde után az énekkar *Schuman »Élj őseink hazája«* című darabot adták elő, míg *Kelemen A.* elszavaltta *Petőfi »Szabadság«* c. költeményét. *Nemes P.* és *Princz L.* »A vén cigány« melodramát, *Török István* pedig *Pósa Lajos »Magyarország«* költeményét adták elő. A szép ünnepély végén az énekkar zenekísérettel a Szózatot énekelte.

Az óvónők-képző és az Immaculata intézet polgári leányiskolája együtt tartották az ünnepélyt, melyen az óvónők zenekara *Laszcsik Ernő* vezetésével indulókat játszott, a polgári leányiskola növendékei hazafias költeményeket szavaltak s az igazgató rövid alkalmi beszédet tartott.

A községi polgári leányiskola ünnepe. Ez az ünnepély, mint minden évben, most is kivált. A főreáliskola tornaterme zsufolóságig megtelt közönséggel. Nem is lehet elsorolni, amit ezek a bájos kis leánykák produkáltak, annyi szépet, nemeset és lelkesítő halmoztak össze. Csak egy pár nevet említnék meg, pedig az összes szereplőket fel kellene sorolnunk, mert mind egyformán kiválóak voltak. Ünnepi beszédet *Végk Margit* IV. osztályu tanuló tartott. *Beleznay Antónia* egy szép hegedű számmal szerepelt. Kitűnő volt az énekkar.

Szép kis ünnepély volt az *újvárosi* rk. elemi fiúiskolában is, hol a kis diákok lelkesen szavaltak, énekeltek. *Halmos András* tanító alkalmi beszédet tartott s az igazgató buzdító beszéde zárta be az ünnepélyt.

Budapesten.

Budapesten a nemzeti ünnep nyilvános része délelőtt tíz órakor kezdődött az *egyetemi ifjúság* ünnepével, amelynek első része a Vigadó nagytermében folyt le. A Vigadó gyönyörűen feldíszített termében a megnyitó beszédet *Tóth László*, az Egyetemi kör elnöke mondotta. Az ünnepi beszédet *Pekár Gyula* országgyűlési képviselő tartotta. Ezután a Nemzeti Színház három művészenek *Jászai Marinak*, *Faulay Erzsinek* és *Bakó Lászlónak* hazafias szavata következett, majd az egyetemi énekkarok adtak elő hazafias dalokat. Végül *Uriás Nándor*, a Scrompó társelnöke, mondott záróbeszédet.

Délután fél három órakor az Egyetemterén gyülekezett az ifjúság. Az egyetemi erkélyről *Tassy Markovich Miklós* beszélt, innen a Muzeumhoz vonult a menet, melynek lépcsőjén *Oláh Kálmán* mondott beszédet. *G. Balogh Gábor* pedig a »Talpra magyart« szavalt s végül a Petőfi-szoborhoz vonult a menet, mely *Kakucsy László* beszéde kíséretében helyezte el az ifjúság koszorúját.

Meglepő köterejű.

Rendkívül kiadó.

Kitűnő és olcsó.

PORTLAND-

CEMENT

SCHAUMBURG-LIPPE herceg beremendi gyárából.

KONDOR DEZSŐ, Nagypiacz,

FÜCHSL-PALOTA, Telefon 969.

Cementcsövek, fedéllemez, elszigetelőlemez, aszfalt és cement munka. Mintákat ingyen küld

Öljétek le a magyarokat.

Hivatalvesztésre ítélt tanító.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter tegnap egy már évek óta húzódó ügyben hozta meg végleges döntését. Egy magyargyűlölő és önmagáról megfélemlített tanító ügyében van a döntés, mely példás szigorral sújtván egy békétlenkedő izgatót.

Az eset előzményei 1907-re nyúlnak vissza. Akkor történt ugyanis, hogy a tanfelügyelő rendes körutja alkalmával meglátogatta a *szegesteli* gör. kel. iskolát is, ahol *Popovits* Kornél a tanító. A tanfelügyelő az iskolában igen nagy rendetlenséget talált. Ettől eltekintve azonban a tanulóknál egyáltalán nem talált megfelelő előmenetelt. A magyar nyelv tanítása pedig éppen semmi eredményt sem mutatott fel. A tanító a látogatási naplót románul vezette. Erre vonatkozólag azt adta elő, hogy felettes hatóságától nem kapott más nyomtatványt, hiába kért, azért volt kénytelen a magyar helyett románul vezetni a könyvet.

A tanfelügyelő mindezekről jelentést tett a fegyelmi választmányának, mely felfüggesztette a tanítót állásától. A felfüggesztés ellen az aradi konzisztórium felebbezést jelentett be s így az ügyet a miniszterhez terjesztették fel, ahol a görög keleti püspök oly kifogásokkal érvelt, melyekre a miniszter újabb fegyelmi vizsgálatot rendelt el.

Általában a tanító magatartásából arról győződött meg a miniszter, hogy *Popovits* fanatikus magyargyűlölő ember, aki az osztályokba a magyar gyűlöletet és békétlenséget viszi be. E meggyőződésében csak megerősítette a minisztert a tanító 1097. évi augusztus 25-iki szereplése. Ezen a napon ugyanis a tanító egy több százra menő gyülekezett előtt oly izgató beszédet mondott, amelyet még nemzetiségi tanítótól alig hallottak valahol. Többek között a tanító a következőket mondotta:

— Menjetez haza, fogjatok, kosszátok kaptát, kasszát, fejszéket, vagy amit tudtok és üssetek agyan, öljétek le a magyarokat és kergeseték ki őket.

Majd így folytatta tovább a tanító:

— Ez az ország a mienk, ez Oláhország, Kisrománia és nem Magyarország, itt mi vagyunk az urak.

E lázító beszédre azonban a segyesteli románok, akiknek több volt a vágott dohányuk, mint a tanítónak, természetesen nem fogtak kasszát és kaptát a magyarok kiverésére, hanem csendesesen hazamentek és a tanítót feljelentették. A törvényszék a tanítót izgatás miatt 4 havi államfogházra és 100 korona pénzbüntetésre ítélte, amit a tanító le is ült és megfizetett.

Az újra megindult fegyelmi során a tanítót már enyhébben büntették, mert időközben a tanfelügyelő jelentése szerint megváltozott és hibáját igyekezett jóvátenni. A közigazgatási bizottság figyelembevételére azt is, hogy a tanító az izgatás miatt a reá kiszabott büntetést leülte, a tanítót korpótlékának egy évre való elvesztésére ítélte.

Az ítéletet felküldték a vallás és közoktatásügyi miniszterhez, aki azonban nem tekintette az enyhítő körülményeket és a tanítót hivatalvesztésre ítélte. A tanító két év alatt sehol sem alkalmazható. A határozat foganatosításával az aradi konzisztóriumot bizta meg a miniszter a foganatosítás ellenőrzésére pedig a közigazgatási bizottságot rendelte ki.

Opium mérgezés Oláhapatiban.

Titokzatos halálozás a községházán.

Nem mindennapi szenzációs dologról értesít bennünket tudósítónk. Oláhapatiból a körjegyző néhány napra eltávozott a községből és az ügyek intézésével *Freitag* Sándor és *Figura* Sándor segédjegyzőket bizta meg. A két segédjegyző kedden este rendes szokásuk szerint mulatozott. Mulatozás közben állítólag közösen azt határozták el, hogy opiumot isznak. *Figura* Sándor, aki közismert alkoholista volt az opiumot meg is itta, ellenben *Freitag* — eddig még ismeretlen okok miatt — az opiumot nem vette be. A mérge batása tegnap reggelre meg volt.

A szerencsétlen segédjegyzőt, *Figurát* éjfélkor rettenetes kínok vették elő és néhány perc alatt meg is ölték. *Freitag*nak természetesen semmi baja sem történt. Az esetről értesítették dr. *Kazay* Kálmán körorvost, aki azonnal a helyszínre érkezett és megvizsgálta *Figura* hulláját, ugyiszintén *Freitag* Sándort is.

A vizsgálat folytán megállapította azt is, hogy *Freitag* nem ivott a gyilkos italból.

A helyszínre érkezett orvos botrányos állapotokat talált a községházán. A körjegyző négy nap óta van távol a községtől. Ezalatt a segédjegyzők a legbotrányosabb módon viselkedtek. Az irodában minden a legnagyobb rendetlenségben volt, az udvar szintén.

A jegyzői lak olyan benyomást tett az érkezőre, mintha nem laknék ott senki. Az irodában egy levelet is találtak, melyben *Figura* Sándor elbucszuk az édesanyjától, szóval olyan színezetet ad a dolognak, mintha *Figura* öngyilkosságot követett volna el. A levélben *Figura* azt is megemlíti, hogy *Freitag* is meghalt.

Ezt a levelet *Freitag* maga írta és éppen az oka az ügy titokzatosságának. Ez a levél, de meg az, hogy *Freitag* nem is ivott a gyilkos italból, nagy bizonyosságra ad okot, melyből kivezető szál egyedül a *Freitag* őszinte vallomása lehetne.

Az esetről értesítették a kir. ügyészséget és a csendőrséget, mely azonnal kiszállott a helyszínre és megtartotta a vizsgálatot. A nyomozás teljes befejezése több napot vesz igénybe.

NAGY MEGLEPETÉS

vár azon igen tisztelt hölgyekre, kik fűzőszükségleteiket nálam óhajlják beszerezni, mert egy bécsi gyár felosztása alkalmával nagy tömegvásárlást eszközöltem és abban a szerencsés helyzetben vagyok, hogy párisi és bécsi modellek után készült fűzőket gyári áron alul, 10% engedménnyel o árúsíthatom. o

Mérték után készült fűzőim a legjobbakkal vannak ellismerve, gyorsan készülnek, legolcsóbbak és legtartósabbak. Mindezeket a birtokomban levő számos ellismerőlevél, valamint a nagyszámu helyi- és vidéki megrendelőim igazolhatják.

Sizves pártfogásáért esedez

IZSÁK LIDIA, a Sziglleti-színház művésznőinek fűző szállítója. Nagyvárad, Nagy Sándor-utca 1. szám.

! Fűzők javítása és tisztítása gyorsan eszközöltetik. !
! Kézműszaki-haskötők mérték után készíttetnek. !

Tavaszi ujdonságaim
CIPŐ, KALAP
és uri divatcikkekben megérkeztek
REICHARD áruháza

UJDONSÁGOK.

Tájékoztató:

Március 10. A zeneiskola hangversenye a polgári iskolában.

Március 24. A Kath. Kőr második bőjti estélye a főgimnázium disztermében d. u. 6 órakor.

Április 2. A Népkövelési egyeslet közgyűlése d. e. 11 órakor a megyeházán.

Április 7. A Kath. Kőr. utolsó bőjti estélye a főgimnázium disztermében d. u. 6 órakor.

* **Személyi hírek** *Rimler* Károly polgármester Nagyváradra hazaérkezett. — *Bordé* Ferenc városi főjegyző Debrecenbe utazott a városi villamos vasut megnyitására.

* **Négyessy László egyetemi tanár.** A hivataloslap tegnapi száma közli, hogy Ofel-sége, a király dr. *Négyessy* Lászlót, a budapesti gyakorló-gimnázium tanárát, a budapesti tudomány egyetemen üresedésben lévő magyar irodalomtörténeti tanszék nyilvános rendes tanárává nevezte ki. *Négyessy* László az O. szágos Tanár Egyesület elnöke volt s ő elnökölt a tanároknak múlt évi júliusban Nagyváradon tartott vándorgyűlésén is.

* **Fahl tábornagy Nagyváradon.** Magas vendége van jelenleg a nagyvárad m. kir. honvéd had-pródiáskolának. *Fahl* Gusztáv tábornagy, honvéd főparancsok helyettes Nagyváradon időzik, a hadapródiáskola megvizsgálása céljából.

* **Előkészületek a választók névjegyzékének összeállítására.** Nagy-Várad város központi választmánya pénteken, március 17-én délután 4 órakor ülést tart, amelyen a jövő évi választók névjegyzékének összeállítása iránt intézkednek.

* **Eljegyzés.** *Schlögl* Adolf, nagyvárad rendőrtiszt eljegyezte *Mike* Erzsikét Debrecenből.

* **A Körözs huszárlaktanya eladása.** A nagyvárad cs. és kir. katonai állomásparancsnokság átiratot intézett Nagyvárad városához, amelyben a Körözs-laktanya mellett levő kincstári épületek átengedésének keresztülvitele tárgyában mi a város véleménye? Továbbá a Körözs huszárlaktanya legénységének elszállásolása tárgyában, hogy kíván, a beszállásolási törvény alapján miként akar gondoskodni Nagyvárad városa? A vármegye ugyanis a Körözs huszárlaktanya bérletét felmondotta. A Körözs huszárlaktanyát Nagyvárad városa szándékozik megvásárolni, mivel a 3-ik vashid építése után az egész környéket rendezni fogja.

* **Micsinainak csufolták.** *Szöllösi* Károly postakocsis följelentést tett a rendőrségnek a 117. számú egyfogatu bérkocsis, *Cseréi* György ellen. *Cseréi* Szöllösit állandóan Micsinainak és bablevésnek csufolta s midőn ez tegnap reggel kikelt a sértések ellen, a bérkocsis fellökte egy vaskulcsal, balkezén, valamint bal arcán megsértette. A rendőrség az eljárást megindította.

* **Gróf Tisza Kálmán a csizmagyárban.** A Moskovits Farkas és Társa cipőgyár részvénytársaság nagyváradai gyártelepének hírneve mind szélesebb körre terjed. A hatalmas gyártelep ma már egyik nevezetessége Nagyváradnak. Tegnap ritka látogatója volt a csizmagyárnak. Gr. Tisza Kálmán, nagyszalontai országgyűlési képviselő tegnap előkelő társasággal meglátogatta a nagyszabású gyárat s a legnagyobb érdeklődéssel bejárta az összes helyiségeket és a látottak felett a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott.

* **Új rakodó-állomás.** A nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur, a Bihar-megyei Gazdák Áru- és Hitelintézete Részvénytársaság sertszínházaló telepén létesített állatrakodón Nagyvárad-Óssi Váradvélemenci Összekötő Vasut Bihar-megyei Gazdák Áru- és Hitelintézete Részvénytársaság féle Rakodó elnevezéssel a korlátolt állatrakodást engedélyezte.

* **Vörhenyjárvány Réven.** Az élesdi főszolgabíró tegnap jelentést tett, hogy járása területén, Réven a vörhenyjárvány lépett fel. A jelentés szerint egy családban egyszerre hatan estek vörhenybe. A kellő óvintézkedéseket fogantatosították.

* **A vadházasság vége.** Nagy Tivadar napszámos hosszabb ideig vadházasságban élt Mos Máriával. Nem régiben összevesztek és elhagyták egymást, Mos Mária Dávidovics Ábrahám zárda-utcai lakoshoz szegődött be cselédnek, amit Nagy Tivadar megtudott és utána ment, hogy lelője. Nagy Tivadar a konyha ablakon belőtt, a lövés azonban Mos Máriát nem találta, hanem a löveg a falba furódott. Az előhívott rendőrszem Nagy Tivadartól a revolvert elkobozta és előállította a rendőrségre, ahol lezárták s ellene az eljárást folyamatba tették.

* **Rendőri hírek.** Schwarz és Rosenfeld ecetgyárosok feljelentettek Wojtovits Tamás munkást, aki egyik helybeli vevőtől 12 koronát felvett a kiszolgáltattott ecetárúkat s azután megszökött. A rendőrség a nyomozást megindította. — A nagyszebeni rendőrség szerint Krecs Henrik ottani tanító lakásába ismeretlen tettes betört s onnan 50 korona készpénzt 360 korona értékű ékszerrel elvitt. — Kolozsvári rendőrség közli, hogy Retegyi Mariska ottani lakosnő lakásába ismeretlen tettes betört s onnan 3000 korona értékű ékszerrel ellopott. Ékszerek között aranyóra, lánc, arany nyaklánc, keleti gyöngy sor, arany gyűrűk, karperecek, fűgők vannak.

* **Nagy bohócestély.** Van szerencsénk a n. é. közönséget értesíteni, hogy a Kert utcán levő Nemzeti szálloda ujonnan berendezett nagytermében március hó 18-án, szombaton este 8 órakor bohócestélyt rendezünk, melyre a t. közönséget ezennel meghívjuk. Belépti díj személyenként 1 korona, családjegy 4 személyre 3 korona. Kitanú ételekről és itakokról Kecskeméthy István, vendéglős gondoskodik.

Vas és rézbutor

gyári raktári

Szék rényágy egy matracal 19 korona
 Sodronybetét 10 korona
 Rézkarniss 5 korona
 Gyermekágy 24 koronától feljebb, kapható

Kohn Adolf
 vaskereskedőnél Nagyvárad, Kossuth-utca
 10 sz. Telefon 636.

* **Vadászok figyelmébe.** Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy Rákóczy-ut Moskovits palotában egy modern fegyverüzletet nyitottam, hol mindennemű fegyverek, revolverek és öltények kaphatók. Fegyvereket szakszerűen javítok. Ladányi József puskaműves és fegyverkereskedő. A vadászati évad vége felé közeledik. Felhívom a fegyvertartók figyelmét, hogy fegyvereiket javítás végett bizalommal hozzák műhelyembe. M. kir. löporáruda. Telefon 269.

Ifj. Kohn Sámuel-
 féle üzlet teljes elárúsítása

FLEGMAN

míg a készlet tart

naponta d. e. 9—1-ig, d. u. 2—7-ig.

Uj virágüzlet!

Fratrics János
 kereskedelmi és műkertész.

Kertészeti telepe: Szent János. — Virág-
 : : esarnoka: Szent János-utca 1 szám, : :
 ahol minden időben frissen
 vágott virágokból készülnek

báli, menyasszonyi s alkalmi csokrok
 szép kivitelben, előnyös árak mellett.

Borzalmas lesz a tavasz
 azoknak, kiknek szepült és májfoltot hoz. Ezt egyedül a torony alatti **Ujvárosi drogéria** Hóvirág krémje szünteti meg

Értesítés.

Van szerencsénk a mélyen tisztelt háztulajdonos urak becses tudomására hozni, hogy **Óváry Lajos kályhás üzletét** átvettük s az eddigi szolid alapon folytatjuk **ÓVÁRY TESTVÉREK** cég alatt.

Kiváló jóságú modern és izléses kályháinkkal, pontos kiszolgálással és becsületes munkával óhajtjuk továbbra is mélyen tisztelt megrendelőink elismerését kinyerni s a boldogult elődünk által szerzett bizalmat továbbra is fentartani. A legdivatosabb és legegyszerűbb

cserépkályhák
 állandóan raktáron vannak.

Javítási munkák a legrövidebb idő alatt eszközöltetnek. Nagybeesű megrendeléseiket kérve, vagyunk tisztelettel **Ováry Testvérek kályhás iparosok** (Óváry Lajos utóda).
 Csengeri-utca 27. szám.

* **Mezőgazdaságok, szeszgyárak** kásátlyok és magánlakásoknak, kiknek bármely gőz-, vízi, vagy motor üzemük van, a legolcsóbban jönnek ki a **villamos világítással**, erre nézve **Stern Adolf** nagyváradai electrotechnikai cég bárkinék szívesen szolgál felvilágosítással, részletes költségvetés, díjmentes. Ugyancsak berendez villamos jelző csengőket, telefont, vilámbáritót készít, azonkívül csillárokat fém-, bronzból, vasból galvanizálva minden kivitelben. A javított dr. Just féle Wolfram-lámpák raktáron.

Könyvtárak kiegészítésére, berendezésére költségvetést küld: **Benkő Atur** könyvkereskedő és **Modern Antiquarium** Nagyvárad. Rákóczy-ut 10. sz. Ugyanott mindenféle könyvek legjobb áron vétetnek.

Ifj. Rimanóczy Kálmán
 műbutorgyára

Városi raktár Fő-u., Rimanóczy-palota.

Állandó butorkiállítás. Egyes butor-
 darabok avagy egész lakásberendezé-
 sek, iparművészi tervezések és költ-
 ségvetések díjmentesen eszközöltet-
 nek. Uj szerkezetű service-asztalok
 mahagoni, palisander és citromfából.
 A Zsolnay-féle gyárak kizárólagos kép-
 viselete, eredeti gyári árak mellett.

CZAPFALVI JÓZSEF
 mázó, épület és butorkészítő

Nagyvárad, Nagy Sándor-utca 11 szám.
 Helyi és vidéki telefon szám: 1001.

Elvállalok minden e szakmába vágó mun-
 kát u. m.: fa- és márvány utánzat készítését,
 épület, üzleti, kávéházi és gyógyszerári be-
 rendezések és butorok festését, kerti butorok
 zománcozását és porcellán utánzást. Vidék
 megrendeléseket a legpontosabban készítek

Tisztelettel
 358 Czappfalvi József.

* **Felhívás.** Tisztelettel értesítjük a t. kereskedő és iparos urakat, hogy a tavaszi üzlet beállta előtt a szándékolt röpcédula és plakát kiosztására vagy házaknál való széthordására saját érdekében tőlünk ajánlatot kérni szíveskedjenek, mert az ilyen reclam csak úgy hozza meg a kellő eredményt, ha lelkiismeretesen és pontosan lesz eszközölve. Tisztelettel **MESSINGER-BOY** gyorsküldő-cvállalat. Telefon 693.

Törlesztéses kölcsön!

Feltételek:

Teljes árfolyam
5.65 annuitás.

LÁSZLÓ ERNŐ
 bank és kereskedelmi irodája
 Nagyvárad, Léovay-palota,
 Ezredévi emlék-tér sarok.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Csütörtök: Libapásztor.
 Péntek: Libapásztor.
 Szombat: Libapásztor.
 Vasárnap d. u.: Medikus, este: Cigány-
 szerelem.

IRODALOM.

A Szigligeti-Társaság felolvasó ülése
Vasárnap, e hó 19-én délelőtt 11 órakor, a városháza nagytermében ismét érdekes gyűlése lesz a Szigligeti-Társaságnak. Nagynevű patronusa, Szigligeti Ede emlékét ünnepli a társaság, a magyar népszínmű megteremtőjének születési évfordulója alkalmából: ennek szenteli *Rádl* Odön elnök is ünnepi megnyitóját. Kivülre a programmon *Serényi* Gusztáv, a kiváló író felolvasása szerepel; *Várnai* Ferenc dr., a rég hallgató novellista elbeszélést irt, amelyet *Hunyady* József, a Szigligeti színház művésze olvas föl. Ben utatkozik a felolvasó ülésen *Pelle* János, a társaság új tagja, akinek verseit H. Körrösi Juci, a szintársulat kedves művésznője olvassa fel.

TANÜGY.

Államsegély az isztrákosi iskola részére. Biharmegye Isztrákosi községe a tanító fizetésének kiegészítése végett az államhoz fordult. A miniszter tegnap értesítette a vármegyét, hogy a tanító részére évi 900 korona államsegélyt engedélyezett.

Igazságszolgáltatás.

Esküdsorsolás a törvényszéken.

A nagyváradai törvényszék esküdsorsoló tanácsa tegnap délután 3 órakor sorsolta ki az április első felében működő esküdteket. A kisorsoló tanács tagjai voltak: *Bary* József törvényszéki elnök, továbbá *Korn* Lajos és dr. *Várkonyi* Gábor törvényszéki bírók. Az ügyészséget dr. *Szolnok* Jenő kir. ügyész, az ügyvédi kamarát dr. *Kiss* Döme ügyvéd képviselte. Jegyző volt dr. *Fábr* Albert törvényszéki jegyző.

A kisorsolt esküdtek névsorát itt adjuk:

Rendes esküdtek:

Róna Ármán könyvelő, Kőszeghy József városi főmérnök, Papp János ügyvédjelölt, dr. Penkert Mihály gyógyszerész (Székelyhid), B. Nagy Gergely földműves (Komádi), Szabó Gábor szabó (B.-Ujfalu), Fischhoff Frigyes püspökségi számtiszt, Feiler Béla biztosítási hivatalnok, Báthory Ferenc kereskedelmi iskolai tanár, Paizs István kisbirtokos (Pece Szőlős), Hendzel Lajos lacikonyhás, Benedek Zoltán fakereskedő (Ermihályfalva), ifj. Farkas Márton földbirtokos (Komádi), Gónya Gábor kisbirtokos (Bihar-Diószeg), Fichtner Gyula erdész (Székelyhid), Benedek Dávid marhakereskedő, dr. Demetrovits Elek ügyvéd, Mihelyi Adolf ügyvéd, Csatáry István fűszerkereskedő, dr. Moskovics Miklós szeszgyáros, dr. Tóth Ferenc ügyvéd, Aczél Zsigmond bankigazgató, Molnár Odön fűszerkereskedő, Szunyogh Zoltán földbirtokos (Kis-Marja pusztja) dr. Poinár Szevér ügyvéd, Tóth Ferenc városi irodatízt, Szilvássy János szabó (Nagyszalonta), T. Nagy Gyula földbirtokos (Komádi), Dénes Odön, kereskedő, Szatmáry Sándor földműves (Nagyszalonta.)

Helyettes esküdtek:

Ifj. Jelinek Ferenc-műkertész, Davola József fodrász, Boros Lajos kőműves, Karger Vilmos szatócs, Vicsay István lakatos, Bereczki Imre szűrszabó, Cser József csizmadia, ifj. Dajka Ambur mészáros, Csillag Ignác festékkereskedő, Csoma György kádár.

§ Tolvaj inas. A múlt év november 18-án kellemetlen feltedezésre ébredt *Fleischer* Béla dr. nagyváradai ügyvéd. Inasát, *Vargha* Imrét nem találta sehol, de vele együtt elűnt egy pár ezer koronája is, melyet irásztal a fiókjában tartott. A rendőrség rögtön megindította a nyomozást és nyomára is akad a tolvaj inasnak, aki egyik barátja, *Madok* Imre társaságában vigan élvezte a bűnös uton szerzett gazdaságot és éppen azon volt, hogy Budapestre utazzon. A nagyváradai törvényszék, *Ember* Géza elnökletével, tegnap tárgyalta a bűnügyet és *Vargha* Imrét 3 évi fegyházra, *Madok* Imrét pedig orgazdaságért, amennyiben pénzt fogadott el és azon ruhát vásárolt, 3 hónapi fegyházra ítélte.

§ Megdézsmált kassza *Bán* Tivadár kereskedő, a »Fonó leányhoz« címzett fűszerkereskedésben volt alkalmazva. Mint ilyen, kulcsot szerzett a pincéhez, melyen keresztül aztán esténként behatolt a boltba és mintegy 120 koronát elloptott a kasszából. A tulajdonos észrevette, hogy valaki dézsmálja a kasszát és ezért két alkalmazottját lesbe állította, akik aztán rajta is csípték *Bán* Tivadart. A nagyváradai törvényszék, *Ember* Géza elnökletével, tegnap ítélkezett ebben az ügyben és *Bán* Tivadart 1 évi börtönbüntetéssel sújtotta.

SPORT.

N. S. E. klubközi versenye

Ritka és eseményszámú menő szórakozást ígér a NSE folyó hó 19-iki versenye. A Sportegylet nem kímélve az anyagi áldozatokat és fáradságot oly imponzans és nagyarányú mérkőzést rendez, amely a stagnáló nagyváradai sport életet bizton tellendíti. A verseny iránt oly nagy az érdeklődés, hogy évtizedek óta alig látunk ilyet. De ezen derék egyesület meg is felel a várakozó érdeklődésnek. A már közzölt versenyprogramon kívül a *szegedi* atléta és tornászok 10 es mintacapata oly gyakorlatokat fog bemutatni, amilyenekben Nagyváradnak még aligha volt része. Ezen ország-szerre előnyösen ismert egyesületnek 10 nagy-képességű tagja rémek fabot-gyakorlatot, a lovon ritka érdekességű mutatványokat, majd a korlátos svéd rendszerű gyakorlatokat fog bemutatni.

De klasszisban alig áll ezek mögött a *kolosváriak* csapata, kik az összes versenyszámokban kemény küzdelemre készítetik versenytársaikat. A két vidéki csapaton kívül természetesen nagy arányokban fog vezetni a N. S. E. lelkes gárdája is. Az előzményekből ítélve a verseny minden tekintetben megérdemli az érdeklődést és pártfogást. Három neves egyesület derék csapatainak fogjuk látni nemes vetélkedését.

Jegyek a plakátokon hirdetett helyeken és a verseny színhelyén válthatók.

A verseny a premontrai főgimnázium tornacsarnokában délután 4 órakor lesz a verseny bizottság városunk előkelőségeiből fog állani.

E szép eseményre ezuttal is felhívjuk a város közönségét.

TÁVIRATOK.

Botrány a zágrábi országgyűlésen.

Zágráb, március 15.

(Saját tud.) Ma ismét botrány volt a horvát képviselőház ülésén. Az elnök ugyanis az ülés megnyitása után kijelentette, hogy az ujságok nem közölnek hü tudósításokat az ülésekről. E kijelentésre óriási láрма tört ki. Az ujságírók felálltak és az ujságírók egyesületébe vonultak. Az elnök ezután felfüggesztette az ülést és felkérte az ujságírókat, hogy ismét foglalják el helyeiket. Az ujságírók 3-as küldöttséget választottak, mely tárgyalni fog az elnökséggel, azokról a feltetelekről, melyek mellett hajlandók lesznek elfoglalni helyeiket.

Egy 12 éves gimnázista botránya.

Budapest, március 15.

(Saját tud.) Ma délben *Török* István 12 éves gimnázista, több társával játszadozott, mikor egyszerre revolvert rántott elő és társaira kiáltott:

— Fel a kezekkel!

Michel István a parancsot nem teljesítette, mire *Török* a revolvert elsütötte. A golyó *Michel* István fejébe furódott. Ugyanez a *Török* a múlt héten *Makkay* Margit színésznőnek levelet irt, melyben 100 koronát kér, azzal a fenyegetéssel, hogy ha a pénzt nem küldi el, elfogja pusztítani. A levelet a Fekete-kéz szövetség nevében irta *Török*. Az elvetemedett csemete-haramia ellen megtették a feljelentést.

Gyujtogató gimnázista.

Berlin, márc. 15.

(Saját tud.) A német főváros egyik külterületén naponként ismélődtek meg a gyujtogatások anélkül, hogy a tettest kézrekerítették volna. Tegnap a tüzoltók egy kis fiut ütöttek el a kocsiival. A kis fiu kezében egy levelet szorongatott, a levélben elmondja a kis fiu, hogy a gyujtogatást ő követte el, mert nagyon tetszett neki a tüzoltók trombitájának a hangja. Most egy osztálytársa megleste és a feljelentéstől való félelmében követte el az öngyilkosságot.

NYILTTÉR.

BÚTOR

átköltözés miatt,

OLCSÓ

gyári árban

REISZ butorgyárában

május 1-től

Rákóczi-ut 14.

KÖZGAZDASÁG.

Borgida Béla és Társa jelentése:

A budapesti gabona-tőzsdén tegnap kissé élénkség volt észlelhető. Elkelt mintegy 14000 métermáza buza 10 fillérrel magasabb árák mellett. A rozs is emelkedett néhány fillérrel, míg a többi cikkek változatlanok maradtak.

Határidők:

Áprilisi buza	— — —	11-49
Májusi buza	— — —	11-23
Októberi buza	— — —	10-67

Aprilisi rozsz	— — — —	8:11
Októberi rozsz	— — — —	7:85
Aprilisi zab	— — — —	8:59
Májusi tengeri	— — — —	5:67
Juliusi tengeri	— — — —	5:84
Augusztusi repce	— — — —	13:20

Nagyváradon. Helybeli malmok miután lisztüzletünk igen rossz, tartózkodók a vétellel és kevés búzát vásárolnak. Arpában, zabban és rozszban nincs üzlet, míg tengeriben elég kínálat van és az áru el is helyezhető.

Arak:

Buza	— — — —	22:—	22:60
Rozsz	— — — —	13:80	14:—
Tengeri	— — — —	10:50	10:70
Arpa	— — — —	17:20	17:40
Zab	— — — —	15:80	16:—
Kétszeres	— — — —	15:—	15:30
Lóheremag nyers	— — — —	100	130:—
Lóheremag ólomzárólt	— — — —	178	186:—
Lucernamag ólomzárólt	— — — —	220	240:—

rabon visszakisérjem — kérde hallkán s cipője orrát nézegei.

— Istenem, — mondom lelkesedve — Istenem, ha megtenné.

— Meg, de csak kis darabon.

Visszatordultunk.

Nem tudom, menjek-e, megálljak-e; ez a leány összekuszálta az eszem járását. Elragadt, csodálatos vig hangulatba sodort, majd összeroskadtam a nagy boldogságtól.

Világosan megmondta, hogy visszakisér; nem az én találmányom volt ez, az ő akarata. Ránéztem s egyre több bátorságot éreztem, minden szava bátorit s mindegyikével magához vonz.

(Folyt köv.)

A szerkesztésért felelős:

Dr VUCKICS GYULA

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.

PÁL SÁNDOR

műbútorasztalos

Nagyvárad, Uri-utca 49. szám.

Elvállal minden szakmájába vágó munkát, u. m.: matt és fényezett szobaberendezések, konyhabutorok készítését és portál munkákat.

Jó és izléses munkáért jótallok.

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.
192

TÁTRAY és TARSAI

Vasöntöde és gépgyár. Nagyvárad, Össi-tér.

Elvállal: Épület és műlakatos munkákat, vízvezeték és csatornázási munkákat, gyárak teljes berendezését, közlőműveket.

Gyárt: gazdasági gépeket és ekéket, magánjárókat és cementipari gépeket.

Biharvámegye legnagyobb gépjavitó műhelye.

Műszaki gépészmérnöki iroda.

Dajkovits E.

fényirodájában
Sas palota

esküvői felvételek a legdiszesebb elrendezésben,

villany felvételei speciálitása

utólérhetetlen.

NAGYVÁRAD
KOSSUTH LAJOS-UTCA 5. SZ.
BÉMER-TÉR, (BAZÁR-ÉPÜLET.)

A Bihar megyei Gazdák Áru és Hitelintézete Rt.

Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrányi-ház.

Befizetett alaptőke: 1.000.000 korona.

Elfogad takarékbetéteket, ha azok állandók 5%-os kamatoztatásra, továbbá folyószámlai betéteket is elfogad.

A betétkamatadót az intézet fizeti. Folyószámla hitelt nyújt legkedvezőbb feltételek mellett.

Leszámitol váltókat a legelőnyösebb kamattal mellett gazdálkodók, kereskedők és iparosok részére és foglalkozik mindenféle bankszerű beszedésekkel (incassó) olcsó díj mellett.

Előleget nyújt értékpapírokra, terményekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös törlesztés mellett.

Jelzálog és törlesztéses kölcsönöket folyósít házakra és földbirtokokra.

Lédig Árpád

Arany Kereszt gyógyszerháza
Nagyvárad, Szent László-tér.
Alapítva 1742. (A román püspökség mellett.)

Aki az arca üdéségét megakarja őrizni, az csak **Lédig-féle Pármai ibolya arckrém**et használjon. —: Egy egész tégely 20 krajcár.

Ne legyen az arca szeplős, májfoltos, kiütéses, pattanásos, ne legyen ráncos, hanem mindig sima, hófehér, csak

Lédig-féle Pármai ibolya arckrémet használjon, egy egész tégely nappali vagy éjjeli 20 krajcár.

1 drb Pármai ibolya szappan 20 krajcár.

3

REGÉNYCSARNOK.

NYOMOR.

Irta: **Hjalmai Knuth.**

Fordította: **Vörös József.** 34

Csak a maga sajátos vadságában, rettenetességében érdekes az állat. A csendes, kuszó lépések az éj sötétjében, az erdők viharverte mogorvasága, egy elröppenő madár csipogása, a szél, a vér szaga, az a zugás fent a levegőben, röviden, a ragadozóvilág szelleme... az öntudatlanság szelleme...

Féltem, hogy minden untatja őt s szégyenségen gondolata újból nagy erővel nehezíti agyamra. Ha csak valamivel jobb ruhában lettem volna, élvezhetném Tivoliban!

Nem ő volt-e az oka, hogy most nem mehetek haza, hogy nem ünthetek egy kis tejet, egy cseppesske tejet a nyelvem hegyére? Miért nem fordított hátat nekem s miért nem mondta, hogy menjen a pokolba...

El voltam keseredve; reménytelen állapotom a végsőre kényszerített s így szóltam:

— Tulajdonképen nincs rendjén kisasszony, hogy velem jön; megbélyegzem őnt a ruháimmal, komolyan mondom, egészen komolyan.

Ó rám néz. Meglepte a dolog.

— De Istenem!

Aztán csend.

— Mit akar ezzel? — kérdelem.

— Semmi, nem megszénit... már otthon vagyok.

Azután meggyorsította lépteit.

Az Egyetem-utra fordultunk be, honnét a St. Olaf-téri lámpákat is látni már.

Megint lassan ment.

— Nem akarom megbántani — mondtam

— de megmondhatná a nevét, mielőtt elválnék. Aztán a fátyolát is félrehajthatná, hogy megláthassam az arcát, nagyon hálás leszek érte.

Szünet. En vártam.

— Már látott egyszer — mondja.

— Ylajali — ismétlem.

— Hogy? Egyszer egész délután kergett. Részeg volt akkor?

— Részeg — mondom — igen, sajnos, akkor részeg ooltam.

— Az nem szép magától.

Teljesen lesújtva hagytam rá, hogy biz az nem volt szép.

A szökőkúthoz értünk s a második számú ház kivilágított ablakait nézegettük.

— Nem szabad tovább jönnie, — mondta, — köszönöm, hogy elkísért.

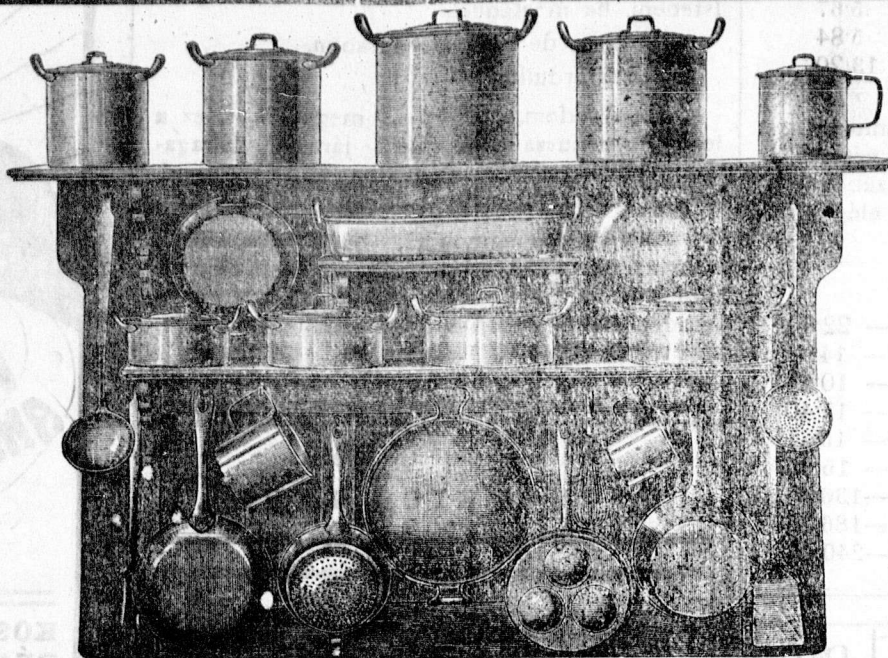
Nem merem szólni, csak a fejemet hajtottam meg. Levettem kalapomat s hajadonfőt álltam előtte. Nem is nyújtott kezet.

— Miért nem kéri inkább, hogy egy da-

TARSOLY és RISZTÓ

különlegességek vaskereskedése
Rákóczi-ut. Telefon 390. sz.

Modern
konyhaberendezések
zománcos és tiszta
aluminiumból.

Tavaszi ujdonságok

Vasbutorok u. m. :
szekrényágy
3 matraccal

K 19-50.

Gyermekágyak

K 26-tól.

A Nagyszebeni

Általános Takarékpénztár

Előnyös amortizációs kölcsönöket nyújt és konvertál házakra, földekre és építkezési célokra, előzetes költség nélkül. Készséggel szolgál felvilágosítással:

Breitenstein Frigyes,
Nagyvárad, Keskeny-utca 13. sz.
Telefon: 1054.

Eladó ház.

A Schlauch-tér 24. szám a. ház, mely a város legszebb és legegészségesebb helyén van, szabad kézből eladó. Értekezhetni ugyanott,
214
özv. Reindl Károlynéval.

Bumbera István

==== papi- és polgári szabó ====
NAGYVARAD, BÉMER-TÉR.

Ugy a helybeli mint a megyei főtisztelendő papság szállítója.

Helybeli és vidéki Telefon szám 869.

A Z I G A Z,

— hogy sehol sem lehet oly kellemesen szórakozni, mint —

Kecskeméthy István

„NEMZETI“ vendéglőjében.

Kitünő magyar konyha. A legjobb fajborok. Abonánsok polgári árban megegyezés szerint szolgáltatnak ki.
— Minden este fényes műsor —

mozgófénykép előadás.

— Belépti díj nincs. —

A vidékiek találkozóhelye.
Szállodámban szobák 1 korona — 60 fillértől kaphatók. —

Számos látogatást kér tisztelettel

Kecskeméthy István vendéglős, a „NEMZETI“ szálloda, vendéglő és kávéház bérloje.

Építésszek és építetők figyelmébe!

Hungária aszfalt elszigetelő és kátrány fedellemezt Karbolineumot, kreolint, kátrányfestékeket

minden színben

legelőnyösebb árban és legjobb minőségben szállit:

Weisz Lajos

kereskedelmi és műszaki irodája

Szacsavay-utca 81 sz.

Telefon 323.

Vidéki megrendelést pontosan eszközöl.

3—4 középiskolát

végzett fiu

nyomdász tanulónak

a „Szent László“-

nyomdában

felvétetik.

Központi szállító iroda.

Tisztelettel értesítjük Nagyvárad város és vidéke t. közönségét, hogy legújabb rendszerű és praktikus szerkezettel ellátott, szabadalmazott párnázott butorkocsiaink megérkeztek és azon helyzetben vagyunk, hogy a legegyszerűbbtől a legkényesebb és legdrágább butorok szállítását, ugy helyben, mint vidéken, felelősség mellett eszközölhetjük. —: A tisztelt kereskedői kart pedig értesítjük, hogy bármilyen szállításokat a vasúthoz ki vagy onnan be, valamint a város bármely területén, ugyszintén a vidékre is, saját társzekerünkkel felelősség mellett vállalunk. Elfogadunk és szükség esetén előleget adunk butorokra és egyéb ingóságokra, valamint ipari és kereskedelmi árukra. Ezeket saját száraz és tűz ellen biztosított raktárainkban beraktározzuk. Egyben üzletbarátaink szives tudomására adjuk, hogy Grósz Dezső ur cégünkhöz üzlettársul belépett. A m. t. közönség és kereskedő urak szives támogatását kérve, vagyunk

Központi szállító iroda.**GRÜNBAUM J. ÉS TÁRSA,**

Kossuth utca 8.

Telefon 701.